

СЕЙМ РЕСПУБЛІКИ ЛИТВА
КОМІСІЯ У СПРАВАХ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІСТОРИЧНОЇ
ПАМ'ЯТІ

COMMISSION FOR THE CAUSE OF FREEDOM AND THE NATIONAL HISTORICAL MEMORY

Бюджетна установа, пр. Гядиміно 53, ЛТ-01109 Вільнюс, ЛИТВА Тел.: + 370 5 239 6640

Ел. пошта: ptim@lrs.lt

Дані збираються і накопичуються в Реєстрі юридичних осіб Реєстраційний код 188605295

11 травня 2022 р.

Голові Європейського Парламенту
Комісару Ради Європи з прав людини
Парламентській асамблеї Ради Європи
Парламентській асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі
Постійній раді Організації з безпеки і співробітництва в Європі
Комітету ООН з прав дитини
Дитячому фонду ООН (ЮНІСЕФ)
Верховному комісару ООН з прав людини
Відділу Гаазької конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей
Міжнародному комітету Червоного Хреста
Міжнародній федерації Червоного Хреста
Єпископу Риму і Главі Римо-Католицької Церкви

ЗВЕРНЕННЯ

Шановні,

Російська Федерація здійснює агресію проти України вже від 2014 р. З 24 лютого 2022 р. нею здійснюються систематичні воєнні злочини, злочини проти людяності з метою знищення української державності і самобутності українців.

Згадуючи вчинені Й. Сталіним масові депортації людей у середині ХХ ст., ми закликаємо звернути увагу не лише на геноцид, здійснюваний російським режимом проти українців, примусові депортації та порушення прав дітей на життя. 9 травня цього року Сейм Республіки Литва ухвалив резолюцію «Про визнання дій Російської Федерації в Україні геноцидом і створення Спеціального міжнародного Кримінального трибуналу для розслідування злочину російської агресії». Засуджуючи політику окупантів, яка знищує самобутність і незалежність народу України, та звертаючи увагу на здійснювані масові злочини, що охоплюють вбивства і викрадення цивільного населення, у тому числі дітей, їх катування і гвалтування, ми прагнемо, щоб зусиллями об'єднаної міжнародної спільноти було засновано Спеціальний Міжнародний Кримінальний Трибунал для розслідування та оцінки злочинів агресії Росії проти суверенної України та покарання винних у скоєнні воєнних злочинів.

Ми пережили масові депортації, тому добре розуміємо, що методи російського режиму не відрізняються від сталінської моделі депортацій. Депортації жителів Литви розпочалися відразу після окупації Литви. Депортація найбільшого масштабу відбулася 14-22

червня 1941 р., коли було депортовано близько 18 тис. жителів. У 1941–1952 рр. з Литви було депортовано близько 130 тис. населення, близько 156 тис. литовців було ув'язнено. У списках депортованих були не лише працездатні люди, а й люди похилого віку, хворі, інваліди, вагітні жінки, діти і немовлята. Діти і жінки становили більше 70% депортованих. Кожен десятий литовський депортований був дитиною (загинуло близько 5 000 литовських дітей). Вибрані советами методи терору не означали, що люди одразу будуть фізично знищені, але їхнє майбутнє було зрозумілим – смерть в таборах. Всього у Советському союзі під час масових депортацій було депортовано близько 6 млн. людей, з них близько 1,5 млн. померло на засланні або у дорозі на заслання.

Збройні сили Російської Федерації систематично здійснюють вбивства мирного населення, примусово виганяють людей з домівок, викрадають і вивозять населення до Росії, за задалегідь складеним планом. Наприкінці березня віцепрем'єр-міністр України Ірина Верещук надала дані про те, що примусово було вивезено близько 40 тис. українців. За останніми даними, наразі в Росію депортовано понад 1 млн. українців. У цих людей насильно відбирають документи, засоби зв'язку, намагаються змінити їхню ідентичність, насильно їх асимілювати. Особи тимчасово поселяються у «фільтраційних таборах», так званих гетто, де вони не мають жодної медичної допомоги, належного харчування, живуть в антисанітарних умовах.

Окупанти грубо порушують права українських дітей, гарантовані Конвенцією ООН про права дитини, Гаазькою та Женевською конвенціями. З початку вторгнення Росії загинуло близько 226 дітей, а ще майже 500 дітей було поранено або піддано гвалтуванню (фактичну кількість загиблих і фізично та психологічно зраних дітей неможливо визначити, оскільки окупаційна армія веде активні бойові дії). В Україні війна порушила життя понад 4,3 млн. дітей (більше половини дітей цієї країни), частина з них стали внутрішньо переміщеними особами або мігрували до сусідніх безпечних країн, а інша частина була насильно депортована до Росії. Це одне з найбільших переміщень дітей з часів Другої світової війни. Уповноважений України з прав людини Людмила Денісова підкреслила, що з початку війни насильно було депортовано близько 200 тис. дітей України. Окупанти поширюють дезінформацію, стверджуючи, що ці діти – сироти. Україна не має інформації про те, що діти, яких тепер планують усиновити в Росії, мали б статус сиріт або були втратили батьківську опіку. Відомо лише те, що ці діти насильно і незаконно вивозяться з України, порушуючи міжнародне право.

Комісія звертається з проханням звернути увагу на геноцид народу України та здійснювані депортації і закликає правовими заходами зупинити незаконну депортацію людей, а також створити безпечні умови для повернення депортованих в Україну чи іншу безпечну державу. Важливо налаштувати зв'язок зі зниклими депортованими особами й надалі систематично збирати інформацію про їхнє місцезнаходження та інші персональні дані. Ми пропонуємо включити до санкційних списків Європейського Союзу тих осіб, які долучаються до депортації, організують або беруть активну участь у депортаціях українців.

З повагою

Від імені Комісії у справах визвольної боротьби та національної історичної пам'яті
Голова Комісії Пауле Кузміцкенс